

הרי למדנו לדעת רבי אליעזר, שאין השבת קובעת בדבר שלא נגמרה מלאכתו, ואילו ממשנתנו הרי מוכח לדעת רבי אליעזר שהשבת קובעת אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו?!

ומשינין: **התב**, במסכת תרומות, **בדקתני טעמא**. שפירוש המשנה במסכת תרומות אינו כפי משמעותה הפשוטה, שלדעת רבי אליעזר יגמור משום שעדיין לא הוקבע, אלא כפי שפירשה רבי נתן:

רבי נתן אומר: לא היתה כונתו של רבי אליעזר, **כשאמר רבי אליעזר** במשנה בתרומות שאם נכנס לחצר **"יגמור"** — **שבחצר יגמור**.

אלא, כוונתו היתה לומר שהוא צריך להיות **יוצא חוץ לחצר** — ושם יגמור לאכול את האשכול! (6)

ולא כשאמר רבי אליעזר שאם חשכה בלילי שבת יגמור, היתה כוונתו לומר **שבשבת יגמור**, כי אכילת שבת אכילת קבע היא, ואסורה אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

אלא, **ממתין** הוא באכילתו **למוצאי שבת**, ורק אז יגמור. שאז אין זו אכילת שבת ואף לא היתה מיוחדת לאכילת שבת שתקבענו, ולפיכך למוצאי שבת מותר לאוכלו.

ולפירושו של רבי נתן, אין סתירה לדברי רבי אליעזר שבמשנתנו שהשבת קובעת אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

כי אתא רבין אמר רבי יוחנן שלא כדעת רב נחמן, הסובר ששבת קובעת אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו. אלא:

אחד שבת, ואחד תרומה, ואחד חצר, ואחד מקח [אף מקח הוא מן הקובעים למעשר] — **כולן אין קובעין למעשר אלא בדבר שנגמרה מלאכתו**.

ומפרשינן: **שבת** שאמר בה רבי יוחנן אינה קובעת אלא בדבר שנגמרה מלאכתו: **לאפוקי** בא רבי יוחנן מדהלל שסובר שבת קובעת אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

דתניא: **המעמר פירות ממקום למקום** כדי לקצות [הוגה על פי הגר"א בתוספתא] שעדיין לא נגמרה מלאכתו, וקדש עליהן **היום** —

אמר רבי יהודה: הלל לעצמו [רק הוא לבדו, ואילו שאר בני דורו חולקים עליו], **אוסר**. מפני שהוא סובר: שבת קובעת אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

ולאפוקי משיטת הלל, אמר רבי יוחנן שאין

עראי אף שלא נגמרה מלאכתו, שהרי האשכול לא נגמרה מלאכתו ואסור לאוכלו משנכנס לחצר; וראה בזה בהערה בתחילת הסוגיא.

6. הרש"ש לעיל לד ב [על דברי רש"י שם ד"ה המעביר, הובא בהערה לעיל] הבין, דאין חצר קובעת אם הכניס את הפירות לשעה והוציאם

משם, והיינו דאמר רבי אליעזר יגמור מחוץ לחצר; וראה גם במהרש"א לעיל לד ב.

ובפירוש מהר"י בן מלכי צדק מבואר, דלדעת רבי אליעזר כיון שהתחיל בהיתר יגמור [וראה שם במשניות הסמוכות במסכת תרומות שנחלקו עוד בענינים אחרים אם יגמור כשכבר התחיל]. ולפי פירוש זה, אינו דומה "יגמור" שאמר